

Judikatūras krājums

Lieta C-339/15

**Kriminālprocess
pret
Luc Vanderborght**

(Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – LESD 56. pants – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumi – Valsts tiesību akti, ar kuriem tiek absolūtā veidā aizliegta mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumu reklāma – Pārrobežu elementa pastāvēšana – Sabiedrības veselības aizsardzība – Samērīgums – Direktīva 2000/31/EK – Informācijas sabiedrības pakalpojumi – Reklāma interneta vietnē – Regulētās profesijas pārstāvis – Profesionālie noteikumi – Direktīva 2005/29/EK – Negodīga komercprakse – Valsts tiesību normas, kas attiecas uz veselību – Valsts tiesību normas reglamentēto profesiju jomā

Kopsavilkums – Tiesas (trešā palāta) 2017. gada 4. maija spriedums

1. *Tiesību aktu tuvināšana – Uzņēmumu negodīga komercprakse pret patērētājiem – Direktīva 2005/29 – Valsts tiesiskais regulējums, kurā tiek absolūtā veidā aizliegta mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumu reklāma – Pieļaujamība*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29 8. pants)

2. *Tiesību aktu tuvināšana – Elektroniskā tirdzniecība – Direktīva 2000/31 – Informācijas sabiedrības pakalpojumu sniegšana – Komerčiālu paziņojumu, kas veido daļu no šāda regulētās profesijas pārstāvja sniegtā pakalpojuma, atļaušana – Komerčiāla paziņojuma jēdziens – Mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumu reklāma zobārsta izveidotā Interneta vietnē – Ietveršana*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/31 preambulas 18. apsvēruma un 2. panta f) punkts un 8. pants)

3. *Tiesību aktu tuvināšana – Elektroniskā tirdzniecība – Direktīva 2000/31 – Informācijas sabiedrības pakalpojumu sniegšana – Komerčiālu paziņojumu, kas veido daļu no šāda regulētās profesijas pārstāvja sniegtā pakalpojuma, atļaušana – Valsts tiesiskais regulējums, kurā absolūtā veidā tiek aizliegta zobārstam reklamēt, ieskaitot elektroniskā veidā, savus dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumus – Nepieļaujamība*

(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/31 8. panta 1. punkts)

4. *Prejudiciāli jautājumi – Tiesas kompetence – Robežas – Jautājums, kas uzdots lietā, kura ir saistīta tikai ar vienas dalībvalsts teritoriju – Kompetence, ņemot vērā iespējamo ietekmi uz personām no citām dalībvalstīm*

(LESD 267. pants)

5. *Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Līguma normas – Ar šīm divām pamatbrīvībām saistīta valsts pasākuma pārbaude – Kritēriji, ar ko nosaka piemērojamus noteikumus*

(LESD 49. un 56. pants)

6. *Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Ierobežojumi – Zobārstniecības pakalpojumi – Valsts tiesiskais regulējums, kurā tiek absolūtā veidā aizliegta mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumu reklāma – Nepieļaujamība – Pamatojums – Sabiedrības veselības aizsardzība – Neesamība – Samērīguma principa pārkāpums*

(LESD 56. pants)

1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 11. maija Direktīva 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (“negodīgas komercprakses direktīva”), ir jāinterpretē tādējādi, ka tā neaizliedz tādus valsts tiesību aktus, kādi ir pamatlietā, ar kuriem tiek aizsargāta sabiedriskā veselība un zobārstniecības profesijas cieņa, no vienas puses, ieviešot vispārēju un absolūtu jebkādas reklāmas aizliegumu saistībā ar mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumiem, un, no otras puses, nosakot konkrētas diskretuma prasības attiecībā uz zobārstniecības prakses izkārtnēm.

(skat. 30. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Direktīvas 2000/31 preambulas 18. apsvērumā ir precizēts, ka “informācijas sabiedrības pakalpojumu” jēdziens ietver plašu tiešsaistē notiekošu ekonomisko darbību spektru un ka tie nav ierobežoti līdz pakalpojumiem, kas rada iespēju tiešsaistē slēgt līgumus, bet ietver arī pakalpojumus, ciktāl tie ir saimnieciska darbība, par kuriem saņēmēji nemaksā, piemēram, pakalpojumi, kas piedāvā tiešsaistes informāciju vai komercziņojumi. Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka reklāma tiešsaistē var būt informācijas sabiedrības pakalpojums Direktīvas 2000/31 izpratnē (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 15. septembris, *Mc Fadden*, C-484/14, EU:C:2016:689, 41. un 42. punkts).

Turklāt šīs direktīvas 2. panta f) punktā ir precizēts, ka jēdziens “komercziņojums” ietver tostarp jebkādu ziņojuma veidu, kas ir paredzēts tiešai vai netiešai personai, kas veic regulētu profesiju, pakalpojumu reklamēšanai. No tā izriet, ka reklāma saistībā ar mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumiem, kas tiek veikta Interneta vietnē, kuru izveidojis reglamentētas profesijas pārstāvis, ir komercziņojums, kas ir daļa no informācijas sabiedrības pakalpojuma vai kas veido šādu pakalpojumu Direktīvas 2000/31 8. panta izpratnē.

(skat. 36.–39. punktu)

3. Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīva 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (“Direktīva par elektronisko tirdzniecību”) ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj tādus valsts tiesību aktus, kādi ir pamatlietā, ar kuriem vispārējā un absolūtā veidā tiek aizliegta jebkāda reklāma saistībā ar mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumiem, ja ar to tiek aizliegti jebkādi elektronisku komercziņojumu veidi, ieskaitot ar Interneta vietnes starpniecību, kuru izveidojis zobārsts.

Jānorāda, ka Savienības likumdevējs nav izslēdzis reglamentētās profesijas no Direktīvas 2000/31 8. panta 1. punktā paredzētā principa par tiešsaistes komercziņojumu atļaušanu. Tātad, lai gan šis princips atļauj ņemt vērā veselības profesiju īpatnības, izstrādājot ar tām saistītās profesionālās normas, vajadzības gadījumā stingri nosakot šajā normā minēto tiešsaistes komercziņojumu formu un kārtību, lai garantētu, ka tie nekaitē pacientu iegūtajai uzticībai pret šīm profesijām, tomēr ar šīm profesionālām normām nevar tiesiski vispārīgā un absolūtā veidā aizliegt jebkuru reklāmas veidu tiešsaistē, kas ir paredzēta, lai veicinātu šādu profesiju īstenojošas personas darbību.

(skat. 48.–50. punktu, rezolutīvās daļas 2) punktu)

4. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 53. un 56. punktu)

5. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 58. punktu)

6. LESD 56. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas aizliedz tādus valsts tiesību aktus kā pamatlietā, atbilstoši kuriem vispārējā un absolūtā veidā tiek aizliegta jebkāda reklāma saistībā ar mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumiem.

Runājot par nepieciešamību ierobežot tāda pakalpojuma sniegšanas brīvību, kāds tiek aplūkots pamatlietā, ir jāņem vērā, ka cilvēku veselība un dzīvība ir pirmajā vietā starp Līgumā aizsargātajām vērtībām un interesēm un ka dalībvalstis pašas var principā izlemt, kādā līmenī tās vēlas nodrošināt sabiedrības veselības aizsardzību, kā arī veidu, kādā šis līmenis ir jāsasniedz. Tā kā šis aizsardzības apmērs dažādās dalībvalstīs var būt atšķirīgs, dalībvalstīm šajā ziņā ir jāatzīst rīcības brīvība (šajā ziņā skat. spriedumus, 2010. gada 2. decembris, *Ker-Optika*, C-108/09, EU:C:2010:725, 58. punkts, un 2015. gada 12. novembris, *Visnapuu*, C-198/14, EU:C:2015:751, 118. punkts). To ņemot vērā, jāuzskata, ka, lai gan ir šī rīcības brīvība, ierobežojumi, kas izriet no pamatlietā aplūkojamo valsts tiesību aktu piemērošanas, vispārējā un absolūtā veidā aizliedzot jebkādu reklāmu saistībā ar mutes dobuma un zobu ārstniecības pakalpojumiem, pārsniedz nepieciešamo šajos tiesību aktos izvirzīto mērķu, kuri ir atgādināti šī sprieduma 66. punktā, sasniegšanai.

Jebkādi reklāmas vēstījumi, kuru šie tiesību akti aizliedz, paši par sevi nevar izraisīt sekas, kas ir pretējas šī sprieduma 69. punktā minētajiem mērķiem. Šādos apstākļos jāuzskata, ka pamatlietā aplūkojamo tiesību aktu izvirzītos mērķus varētu sasniegt ar mazāk ierobežojošiem pasākumiem, veidiem un kārtību, kurus pamatoti var noteikt zobārstu izmantojamiem paziņojumu rīkiem, vienlaikus tiem neaizliedzot vispārīgā un absolūtā veidā jebkādu reklāmu.

(skat. 71.–73., 75., 76. punktu un rezolutīvās daļas 3) punktu)